

קטעים משיחת ש"פ קרח תנש"א

- 1 א. ג' תמוז הוא היום בו נשתחרר כ"ק מו"ח אדמו"ר (בשנת תרפ"ז – פרז"ת) מהמאסר בבית האסורים
2 ("שפרלערקע" בלענינגרוד), בתנאי שיסע מיד לגלות, בעיר מקלטו קרסטורמר לשלש שנים.
- 3 בשעתו עדיין לא ידעו אם זהו דבר טוב וכיצד ישתלשל הדבר (כיון שהגם שעיר מקלט הוא מאסר "קל יותר"
4 מבית האסורים, אעפ"כ הרי זו גלות עם כל ההגבלות שבזה, ועדיין נותרה הסכנה שיכולים להתחרט וכו');
5 אבל לאחר מכן, ביום י"ב תמוז, קיבל (בקרסטורמר) את ההודעה שמשחררים אותו, ותעודת החופש תינתן
6 לו למחרת, י"ג תמוז, ואז – כאשר השתחרר לגמרי – נתגלה, שג' תמוז הי' ה"אתחלתא דגאולה": נוסף על
7 כך שיצא אז מבית האסורים והוגלה לעיר מקלט (עונש קל יותר) – נודע אח"כ שהגלייתו לקרסטורמר באה
8 במקום העונש דהיפך החיים ר"ל שנפסק לו לפני כן, דבר שהי' מעמיד בסכנה ונוגע – ר"ל – לכל המשך הענין
9 דהרבצת התורה וחיוזוק היהדות בכלל והפצת המעינות חוצה בפרט, ותמורת זה הקלו את העונש והגלו אותו,
10 עד שזה הוביל לכך ששחררו אותו לגמרי ב"ב-י"ג תמוז. ובגלל נס זה נקבע יום זה כ"חג הגאולה" מדי שנה
11 בשנה.
- 12 . . נשאלת שאלה פשוטה: כיון שהגאולה הרי היתה נס מהקב"ה (שלכן צריך להיות "יודו לה' חסדו ונפלאותיו
13 לבני אדם") – מדוע לא הי' זה מלכתחילה נס בתכלית השלימות, שהגאולה השלימה תבוא בשלימות כבת
14 אחת, ולא כפי שהי' בפועל, שזה השתלשל בשלבים: קודם התחלת הגאולה – היציאה מבית האסורים – בג'
15 תמוז (אבל – מגלים אותו לגלות), ורק לאחר כמה ימים, שלימות הגאולה ב"ב-י"ג תמוז?
- 16 יתירה מזה: גם לאחר י"ב-י"ג תמוז לא הי' שלימות הנצחון על הצד שכנגד (במדינה ההיא), וכפי שרואים
17 בפועל שנתרו אז הגזירות השונות על בני" במדינה ההיא עד שבעל הגאולה הי' צריך (כביכול) לנסוע משם,
18 והמניעות ועיכובים נותרו שם במשך כו"כ שנים לאחרי זה; ורק עתה, בשנים הכי אחרונות – למעלה מששים
19 שנה לאחרי הגאולה (בשנת תרפ"ז) – רואים את התוצאה מגאולה זו – הגאולה דכל בני" ממדינה.
- 20 ובודאי הסדר בזה – שהגאולה באה בשלבים – הוא בהשגחה פרטית, עם טעם בדבר, ובפרט שזה קשור עם
21 המאסר והגאולה דנשיא בישראל, וגאולה כללית לכל בני".
- 22 ז. ועד"ז אולי י"ל גם ההסברה בנס הגאולה דג' תמוז (בשנת תרפ"ז):
23 ביחד עם זה שהנס דג' תמוז הי' נס שלמעלה מהטבע, היתה לו השפעה בהטבע גופא, שהוא "הסכים" להנס
24 [ובפרט שמלכתחילה הי' זה נס המלוכש בטבע' . .]. כידוע שאותם אנשים שאסרו את בעל המאסר והגאולה,
25 הם גופא (בעודם בתקפם) נאלצו לשחררו, עד שהיו צריכים לסייע בשחרור והגאולה.
- 26 ויש לומר, שלכן לא בא הנס בבת אחת (בגאולה שלימה), אלא התחלק לשלבים בדרך הטבע – בהתאם למצב
27 הצד שכנגד (שהי' בתקפו), שהם מצד מצבם ("טבעם") יגיעו להכרה שצריכים לשחררו, החל מביטול הגזירה
28 דהיפך החיים ר"ל להגלותו לעיר מקלטו בקרסטורמר, עד – ששחררו אותו לגמרי.
- 29 אבל גם אח"כ נשארה המדינה ההיא בתקפה, כולל – בשייכות להתנגדות לדת ישראל וכו', ולכן נמשכה
30 שלימות הגאולה דבני" (במדינה ההיא) משך זמן, עד שהם עצמם (במשך השנים) יגיעו סו"ס להכרה ויתחילו

¹ : המשך הדברים בפנים השיחה:

ובמיוחד בערך להנס ד"פרח מטה אהרן" ו"שמש בגבעון דום".

ולהעיר מלקו"ש חכ"ח עם 264 אות' ח.

1 משם להרשות לבנ"י להתנהג בחפשיות בכל עניני יהדות, וגם להתיר יציאת יהודים ממדינה ההיא (ואף לסייע
2 להם בכך)².

3 י. הלימוד מזה בכללות עבודת השם:

4 אע"פ שעבודת היהודי צריכה להיות מתוך קבלת עול – שלמעלה מטעם ודעת, ובאופן של זריזות שלמעלה
5 ממדידה והגבלה, "בכל מאדך", ודוקא זה מגיע ל"מאד" שלמעלה – והי' מקום לסברא שבזה מתבטאת
6 שלימות העבודה, ובלשון הידוע: אילו נצטוונו לחטוב עצים –

7 ישנה ההוראה מ"פרח מטה אהרן", שלאחרי היסוד דקבלת עול, יכולה וצריכה אח"כ הנקודה שלמעלה
8 ממדידה והגבלה "להתפשט" בכל כחותיו הפנימיים, עד בכל מציאותו וטבעו, עד שזה יתן פירות – ויצא
9 פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים", ובאופן כזה – שטבעו ומציאותו עצמם נעשים באופן של זריזות ("טבע מזורז")
10 ושלמעלה ממדידה והגבלה, שכל מה שעושה בכחותיו הטבעיים הוא בזריזות הכי גדולה, זריזות דקדושה.

11 עד"ז ישנו גם הלימוד בעבודה בעניני רשות של יהודי, ובפרט בנוגע לפרנסתו הגשמית: לכל לראש לומדים
12 מ"פרח מטה אהרן" (שנשאר "למשמרת") – ע"ד הלימוד מ"צנצנת המן" שגם היא נשארה "למשמרת
13 לדורותיכם" – שכאשר בנ"י טענו לירמיהו (שתבע מהם "למה אין אתם עוסקים בתורה"): "נניח מלאכתנו
14 ונעסוק בתורה מהיכן נתפרנס", הוציא ירמיהו את "צנצנת המן" ואמר להם: "ראו בזה נתפרנסו אבותיכם,
15 הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו". עד"ז ישנו הלימוד מ"פרח מטה אהרן", ששקדים (מזון
16 גשמי) גדלים באופן נסי, ובזריזות, ועד"ז – בנוגע לפרנסת בנ"י.

17 לאידך גיסא נאמר "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", שההמשכה דפרנסה גשמית נפעלת ע"י סדר טבעי
18 דצמיחת שקדים ("ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים"), שבא ע"י משא ומתן באמונה (חרישה וזריעה),
19 בהגבלות דטבע העולם, חדור באמונה בה – "שמאמין בחי העולמים וזורע"; וזה נעשה הכלי לקבל את
20 ברכותיו של הקב"ה לפרנסה באופן נסי, אבל נס כזה שמתלבש בטבע העולם, שרואים איך שטבע העולם
21 ואוה"ע עצמם מסייעים בהשפעת פרנסה לבנ"י.

22 וכפי שרואים זאת במיוחד בדורות האחרונים, שהקב"ה ברך את בנ"י שיקבלו את פרנסתם ביגיעה פחותה
23 יותר, מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף (יותר מכפי שהי' בדורות לפני זה), ע"ז שהעולם עצמו מסייע לזה.

24 יא. מזה ישנו גם לימוד מיוחד בהעבודה דהפצת המעינות חוצה, שנתרחבה עד באופן שלא בערך ע"י ולאחרי
25 הגאולה דג' תמוז וי"ב-י"ג תמוז:

26 יש לומר שג' הענינים ד"יפוצו מעינותיך חוצה" הם ע"ד ג' הענינים שבאות ד': יפוצו – נקודת הביטול,
27 מעינותיך – הקו למעלה (רוחב), וחוצה – הקו באורך שמרמזו על ההשפעה מלמעלה למטה.

28 לכל לראש צריך יהודי לעמוד במצב ד"יפוצו" – מציאותו צריכה להיות מציאות ד"יפוצו", מציאות שמפיצה
29 אלקות, ובאופן שלמעלה ממדידה והגבלה (יפוצו ללא הגבלות). לפני שאומרים לו מה (בפרטיות) הוא צריך
30 להפיץ [מעינותיך], והיכן הוא צריך להפיץ [חוצה] – צריך הוא לדעת, שמיד כאשר הוא קם בבוקר (עוד לפני
31 שעושה את עבודתו בפרטיות) הרי הוא מציאות ד"יפוצו" – "מודה אני לפניך כו' רבה כו'". "אני נבראתי
32 לשמש את קוני" אין פירושו שהוא מציאות לעצמו, ומציאות זו מתעסקת ב"יפוצו" (לשמש את קוני), אלא
33 כל מציאותו היא "יפוצו"³. ובלשון הידוע: "לכתחילה אריבער", מיד מלכתחילה עומד הוא מלמעלה.

² המשך הדברים בפנים השיחה:

כולל גם – בימים אלו ממש – השקו"ט והרצון דכו"כ במדינה ההיא להחזיר את שם העיר "לענינגרוד" (שבה הי' המאסר והישיבה בבית
האסורים) – השם שהם נתנו לה (על שם מנהיגם) – בחזרה לשם "פעטערבורג" (שם העיר בזמן המאסר והגאולה דאדמו"ר הזקן) . .

³ ענין עצם הנשמה, מנפשי' כרע, עצם דישראל שאינו אמצעי. ע"י שיחת ש"פ תולדות תשנ"ב, ועוד.

- 1 ואח"כ הוא צריך להמשיך זאת בפרטים: "מעיונותיך – הוא צריך להפיץ דוקא את מעיונות התורה, שמטהר
2 בכל שהוא [למעלה מדרגות המים שלמטה מזה, מי מקוה וכיו"ב], והוא צריך להפיצם "חוצה", החל מחוצה
3 בעצמו (מנקודת האמונה והקבלת עול שלו בשכלו ומדותיו וכחותיו הפנימיים), עד בחוצה כפשוטה – חוץ
4 מהד' אמות דקדושה, דישיבה, ביהכנ"ס וביהמ"ד, ועד ב"חוצה" (עם ה"א שכולל חוצה) שאין חוצה למטה
5 ממנה.
- 6 וע"ד הסיפור הידוע אודות חסיד שהלך ברחוב במדינה ההיא – מבלי להתחשב במדידות והגבלות, כהסדר
7 דחסיד אמיתי – בזמן שזה הי' קשור עם סכנה. ושטר עצר אותו ושאל: "קטא אידיאט" (מי הולך)? והוא
8 השיב: "ביטול אידיאט" (ביטול הולך)! הוא השיב מה שהי' מונח אצלו באמת – שכל מציאותו היא "ביטול",
9 והמציאות ד"ביטול" הולכת!
- 10 ביחד עם זאת הוא השיב לו דוקא ברוסית – כיון שביטולו נמשך גם במצב ושפת המקום – בהטבע והמציאות
11 דרוסי – ע"ד "אזלת לקרתא הלך בנימוסא", כך שטבע ולשון המקום עצמו אומר ומרגיש ש"ביטול אידיאט".
- 12 יב. אמנם עדיין נשאלת השאלה – כפי שכמה שואלים: אפילו כאשר אני בעצמי עושה את עבודתי בשלימות,
13 עד שאני מגיע לדרגא שמציאותי היא "יפוצו" (תכלית הביטול) – מהי התועלת בזה, כאשר "אתם המעט מכל
14 העמים", ובעולם סביב ישנם שבעים אומות שהם ריבוי עצום בכמות בערך להכבשה אחת.
15 ובסגנון אחר: מה יאמר העולם ומה יאמרו האומות על כך שיהודי עושה את עבודתו ד"יפוצו מעיונותיך חוצה",
16 ובמיוחד – בקירוב הגאולה האמיתית והשלימה, הרי אין הם מבינים מה פירוש הדבר? ! אמנם זוהי עבודה
17 גדולה ונעלית ביותר – אבל צריכים לכאורה להתחשב – טוען הוא – עם העולם!
- 18 והמענה על זה הוא: העולם כבר מוכן, מושלם! כאשר יהודי יעשה את עבודתו כדבעי – באופן שלמעלה
19 ממדידה והגבלה, וביחד עם זה כפי שזה מלוכש בכלים דלבושי הטבע – הוא יראה איך שהעולם, טבע העולם
20 ואומות העולם מסייעים לו בעבודתו.
- 21 אפילו פעם (כאשר היו מניעות ועיכובים) הי' הסדר אצל החסיד, שמצבו, ובמילא הוא אמר, "ביטול אידיאט";
22 עאכו"כ עכשיו, כאשר כו"כ⁴ ממניעות ועיכובים אלו אינם [וכאמור לעיל, שגם במדינה ההיא נעשו שינויים
23 גדולים לטוב], ואדרבה – בעולם עצמו רואים את הנסים והנפלאות שמתרחשים בפרט בשנים האחרונות [שנת
24 נסים, ושנת אראנו נפלאות] – כבר הגיע הזמן, שהגם שצריך להיות ענין שלמעלה ממדידה והגבלה – נסים
25 ונפלאות, עד לנסים ונפלאות דגאולה האמיתית והשלימה – ה"ז חודר גם בטבע העולם, שהעולם עצמו מסייע
26 לצמיחת הגאולה [כפי ש"פרח מטה אהרן" פעל בטבע המטה, שתהי' צמיחת הפירות בדרך הטבע].
- 27 וע"ד כפי שהי' ביציאת מצרים – שכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות – שנוסף על הנסים שהיו אז, הרי
28 הי' "וינצלו את מצרים", באופן כזה שהגם שזה התחיל בדרך נס⁵, הביא זה לכך שהמצריים עצמם סייעו בזה
29 לבני, ונתנו יותר מכפי שביקשו. עאכו"כ בהגאולה האמיתית והשלימה – כאשר יהיו נפלאות אפילו בערך
30 להנפלאות דיצי"מ, יהי' זה גם כן באופן כזה שהעולם וטבע העולם עצמו יסייע לכך⁶.

⁴ ע"ד ער"ז בלקו"ש חכ"ג ע' 113 (בענין הירושה דתורה):

הירושה אינה רק באופן של "מונח ועומד ומוכן לכל ישראל" וכל אחד יכול לקחתה, אלא גם הלקיחה עצמה היא ירושה לכל ישראל. אין היא פעולה המתחדשת לגמרי ע"י מעשה האדם, אלא היא באה מלמעלה ונעשית חלק ממציאיותו של היהודי.

⁵ וע"י לעיל אות ז', שבג' תמוז הי' מלכתחילה מלוכש בטבע.

⁶ ובאות י"ג שם:

ובנוגע לפועל . . . ע"פ ה"יש נוהגין" לומר פרקי אבות בכל שבתות הקיץ (לאחר תפלת מנחה) – כאן המקום לעורר שוב ע"ד זה . . . ומה טוב – בהיותם תורה שבעל-פה – שילמדו משנה אחת (עכ"פ) לעיונא.

וכמו"כ יש לעורר על המנהג טוב בכמה מקומות לחזור מאמר חסידות לאחר תפלת מנחה בשבת.